

UCHWAŁA NR 235/2020
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 28 września 2020 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem z wyborów
do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. c i e ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684 i 1504 oraz z 2020 r. poz. 568)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r., **z powodu** naruszenia art. 132 § 1 i § 5 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe z zachowaniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego. Sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1566). Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą, zawierające opinię na temat sprawozdania finansowego Komitetu.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień złożonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem wykazał w sprawozdaniu, że w okresie sprawozdawczym pozyskał przychody w wysokości 5278,76 zł. Wszystkie te środki zdaniem Komitetu pochodziły z wpłat dokonanych przelewami z rachunku, który określony został przez Komitet jako Fundusz Wyborczy partii Ślonzoki Razem (nr rach. 04 1600 1462 1876 2421 6000 0003). Jak wynika jednak z ustaleń Państwowej Komisji Wyborczej dokonanych w trakcie badania sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem z wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego, przeprowadzonych w 2018 r. (zob. Uchwała Nr 341/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem z wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego, przeprowadzonych w dniach 21 października i 4 listopada 2018 r.), a także sprawozdania partii Ślonzoki Razem za 2018 r. (zob. uchwała nr 6/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie sprawozdania partii politycznej Ślonzoki Razem o źródłach pozyskania środków finansowych w 2018 r.), rachunek o wskazanym wyżej numerze 04 1600 1462 1876 2421 6000 0003 nie jest rachunkiem Funduszu Wyborczego Partii, a jednym z jej rachunków bieżących. Oznacza to, że wszystkie środki pozyskane zostały przez Komitet z naruszeniem art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego, który stanowi, że środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić wyłącznie z funduszu wyborczego tej partii, tworzonego na podstawie przepisów ustawy o partiach politycznych. Naruszenie to, zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. c tego Kodeksu, powoduje odrzucenie sprawozdania finansowego Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie potwierdził, iż regulacja Kodeksu wyborczego w tej materii ma charakter kategoriyczny i nie pozostawia żadnego marginesu na ocenę stopnia jej naruszenia, w szczególności tego, czy naruszenie to nastąpiło z winy osoby dokonującej wpłaty na rzecz komitetu, a także, czy osoba ta działała pod wpływem błędu, zmęczenia czy stresu (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2005 r., sygn. akt III SW 4/05, z dnia 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt III SW 1/02, oraz z dnia 1 czerwca 2006 r., sygn. akt III SW 2/06). Użyte w treści art. 132 § 1 Kodeksu wyborczego stwierdzenie „wyłącznie” oznacza, że wolą ustawodawcy jest kategoriyczna norma, która nie pozwala, aby środki

komitetu wyborczego pochodziły z innego źródła, w tym z rachunku bieżącego partii politycznej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt III SW 7/16). Przepisy Kodeksu wyborczego w tej kwestii, jak wskazał Sąd Najwyższy, nie mają charakteru zaleceń, lecz bezwzględnie obowiązują (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2002 r., sygn. akt III SW 3/02).

Wpłaty na rachunek Komitetu dokonywane były przelewami, tj. w formie zgodnej z art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego, i w terminach odpowiadających wymogom art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego.

Środki pozyskane przez Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem gromadzone były, zgodnie z art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego, na jednym rachunku bankowym Komitetu. Rachunek ten, o numerze 21 1240 4849 1111 0010 9348 8722, otwarty został – na podstawie umowy z dnia 27 września 2019 r. – w Banku Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie i nie został zamknięty. Do umowy rachunku bankowego wprowadzone zostały m.in. zastrzeżenia wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

W części II sprawozdania (Informacje szczegółowe), pkt I (Rachunek bankowy) błędnie, jako numer rachunku Komitetu, wskazany został numer rachunku Partii Ślonzoki Razem (04 1600 1462 1876 2421 6000 0003, prowadzony w BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie, Oddział Zabrze). W punkcie VI, w II części sprawozdania finansowego Komitetu (Informacje szczegółowe), nie został wykazany rachunek funduszu wyborczego Partii, ani nazwa Partii, z której funduszu wyborczego pochodziły środki finansowe Komitetu.

Uchybienia te zostały potwierdzone w wyjaśnieniach pełnomocnika finansowego Komitetu z dnia 11 maja 2020 r. Pierwsze z tych uchybień zostało skorygowane w przywołanych wyjaśnieniach Komitetu. W wypadku drugiego, Komitet, jako numer rachunku funduszu wyborczego Partii, z którego pozyskiwał środki finansowe, wskazał nr 04 1600 1462 1876 2421 6000 0003, który w rzeczywistości jest jednak numerem jednego z bieżących rachunków Partii, a nie numerem rachunku jej funduszu wyborczego.

Popełnienie tych uchybień w złożonym sprawozdaniu stanowi naruszenie obowiązku sprawozdawczego, określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego uchybienia te nie są

podstawą do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

W sprawozdaniu Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem wykazał wydatki lub koszty w łącznej kwocie odpowiadającej jego przychodom lub wpływom, tj. w kwocie 5 278,76 zł. Zostały one poniesione na finansowanie:

- kosztów administracyjnych: 692,81 zł, w tym kosztów telekomunikacyjnych (73,80 zł) i kosztów utworzenia i utrzymania strony internetowej komitetu (619,01 zł);
- usług obcych: 4 585,95 zł, w tym, związanych z korzystaniem ze środków masowego przekazu i nośników plakatów (3 136,50 zł) i z wykonaniem materiałów wyborczych (1 449,45 zł).

Komitet nie wykazał w pkt VII części II sprawozdania finansowego (Wykaz pozostałych tytułów, niewymienionych w pkt II-IV i VI, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami określonymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 Kodeksu wyborczego) przyjęcia jakichkolwiek świadczeń nieodpłatnych. Jednocześnie w części I sprawozdania (Informacje ogólne), lit. B (Wydatki lub koszty), pkt 1 (Koszty administracyjne), ppkt 1 (koszty wynajmu powierzchni biurowej, w tym koszty energii elektrycznej) Komitet wykazał zero (0,00 zł), a biegły rewident, w sprawozdaniu na temat sprawozdania finansowego Komitetu stwierdził, że Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem w czasie kampanii korzystał nieodpłatnie z lokalu partii politycznej Ślonzoki Razem zgodnie z art. 133 § 1 Kodeksu wyborczego.

Między innymi w związku z tym, a także mając na uwadze, że Komitet zakupił 10 banerów, 9 000 ulotek i 500 plakatów, Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła się do Komitetu z prośbą o wyjaśnienia dotyczące ewentualnego przyjmowania korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym. W odpowiedzi z dnia 11 maja 2020 r. pełnomocnik finansowy Komitetu stwierdził, że Komitet korzystał wyłącznie z adresu swojej siedziby i siedziba ta nie była wykorzystywana w żadnym innym zakresie. Wskazał również, że jest to siedziba partii Ślonzoki Razem, z której Komitet utworzony przez tę Partię miał prawo korzystać nieodpłatnie. Ponadto, w wyjaśnieniach tych, pełnomocnik finansowy Komitetu stwierdził, że Komitet nie korzystał – poza wskazanymi urzędowo bezpłatnymi miejscami do umieszczania materiałów agitacyjnych – z innych miejsc do prezentacji tych materiałów, jak również z pracy innych osób. Oznajmił jednak dalej, że do działań tych wystarczające okazały się siły Komitetu Wyborczego. Oznacza to zatem, że Komitet w rzeczywistości przyjął dozwolone korzyści majątkowe o charakterze

niepieniężnym, o których mowa jest w art. 132 § 5 pkt 1 Kodeksu wyborczego, polegające na rozpowszechnianiu jego ulotek i plakatów wyborczych przez osoby fizyczne. Jednak wartości tych korzyści majątkowych Komitet nie wycenił i nie wykazał w odpowiedniej pozycji swojego sprawozdania finansowego.

Ponadto Komitet wyborczy w swoim materiale agitacyjnym, w przypadku wielu kandydatów, wykorzystał oznaczenie właściwe dla innej partii politycznej, która to partia nie udzieliła mu na to zgody, co wynika z wyjaśnień Sekretarza NKW PSL z dnia 14 kwietnia 2020 r. złożonych z odpowiedzi na pytanie Państwowej Komisji Wyborczej. W wyjaśnieniach odnośnie tej kwestii, udzielonych Państwowej Komisji Wyborczej, pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem, utworzonego przez partię Ślonzoki Razem, stwierdził, że zgodnie z dokumentami rejestracyjnymi partii politycznych, na materiale Komitetu nie ma logo jakiegokolwiek partii poza Ślonzoki Razem, gdyż w przypadku Polskiego Stronnictwa Ludowego ma ono całkiem inne logo, zieloną koniczynkę.

Zielona czterolistna koniczynka stanowi jednak wyłącznie wzorzec symbolu graficznego Polskiego Stronnictwa Ludowego określony w rubryce czwartej księgi ewidencji tej Partii, o której to księdze mowa jest w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia ewidencji partii politycznych oraz szczegółowych zasad wydawania odpisów i wyciągów z ewidencji i statutów tych partii (Dz. U. poz. 235). Natomiast oznaczenie, którym posługuje się Polskie Stronnictwo Ludowe, wykorzystane w materiale KW Ślonzoki Razem, jest powszechnie znane i jednoznacznie kojarzone właśnie z partią Polskie Stronnictwo Ludowe. Zresztą potwierdza to sam fakt wykorzystania tego oznaczenia przez Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem w celu wskazania na poparcie czy na związki jego kandydatów z partią Polskie Stronnictwo Ludowe.

Oznacza to zatem, że Komitet Wyborczy Ślonzoki Razem przyjął korzyść majątkową niewymienioną w art. 132 § 5 i 133 § 1 Kodeksu Wyborczego, a więc korzyść niedozwoloną prawem, której wartości nie wycenił i nie wykazał w pkt VII części II sprawozdania finansowego (Wykaz pozostałych tytułów, niewymienionych w pkt II-IV i VI, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami określonymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 Kodeksu wyborczego).

W związku z tym, że łączna wartość korzyści majątkowych przyjętych przez Komitet z naruszeniem przywołanych przepisów Kodeksu wyborczego, jak już wyżej wskazano, przekroczyła 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu (stanowi ona 100% tych przychodów), jego sprawozdanie finansowe podlega odrzuceniu także na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. e w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego.

Jednocześnie należy wskazać, że kwota stanowiąca wartość tej przyjętej przez Komitet niezgodnie z prawem korzyści majątkowej o charakterze niepieniężnym, powinna zostać zaliczona, zarówno do przychodów, jak i do kosztów Komitetu wykazanych w jego sprawozdaniu finansowym.

Niewykazanie wartości korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym przyjętych przez Komitet zarówno zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego, jak i z ich naruszeniem, a przez to wykazanie przychodów i kosztów Komitetu w wysokości nieodpowiadającej stanowi faktycznemu, również stanowi uchybienie obowiązkowi sprawozdawczemu, określone w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, te uchybienia nie są podstawą do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Stosownie do art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe przyjęte przez Komitet z naruszeniem przepisów tego aktu prawnego podlegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Na podstawie art. 149 § 4 Kodeksu wyborczego, Komitetowi wyborczemu przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, a w przypadku złożenia skargi na tę uchwałę do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez ten Sąd, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu, równowartości środków przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych środków (5278,76 zł) Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania ich dobrowolnej wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego.

Jak wynika z badania sprawozdania finansowego Komitetu oraz dołączonych do niego dokumentów finansowych, wydatki Komitetu zostały przeznaczone, zgodnie z art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, na cele związane z wyborami.

Wydatki Komitetu nie przekroczyły limitu określonego zgodnie z art. 135 § 1 w związku z art. 259 Kodeksu wyborczego, a jego wydatki na kampanię wyborczą prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy nie przekroczyły limitu wydatków określonego zgodnie z art. 136 tego Kodeksu.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem powiadomił Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu strony internetowej Komitetu w dniu 2 września 2019 r., tj. z uchybieniem terminowi określonemu w art. 102 § 1 w związku z art. 140 Kodeksu wyborczego, który dla tego Komitetu upłynął 20 sierpnia 2019 r. Na stronie tej nie były zamieszczone rejestry zaciągniętych kredytów oraz wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, o których to rejestrach jest mowa w przywołanym już art. 140 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, te uchybienia nie są podstawą do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Ślonzoki Razem przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *Sylwester Marciniak*